МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології та прикладних студій

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою факультету іноземних мов
18 лютого 2026 року, протокол № 6

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою факультету іноземних мов
16 вересня 2026 року, протокол № 2

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо підготовки і захисту кваліфікаційних робіт з порівняльної / контрастивної лінгвістики та англомовної літератури в компаративному аспекті

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності В11 Філологія

Освітньо-професійна програма
«Англійська мова, зарубіжна література та компаративістика»

Київ 2026

УДК 001.81:[81-115+82.091](072)

Методичні рекомендації щодо підготовки і захисту кваліфікаційних робіт для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності В11 Філологія ОПП «Англійська мова, зарубіжна література та компаративістика». Оновлена редакція./ Укл. О.В. Педченко, Н. А. Городнюк. Київ : МДУ, 2026. 34с.

Рекомендації охоплюють організацію дослідження, формування його апарату, методику порівняльного мовознавства та контрастивного лінгвістичного аналізу та компаративного дослідження англомовної літератури, оформлення джерел, академічну доброчесність, оприлюднення й захист. Подано зразки супровідних документів і робочі інструменти здобувача.

У рекомендаціях наведено два підходи до оформлення джерел. Базовий варіант – ДСТУ 8302:2015 з позатекстовими посиланнями. Chicago Manual of Style, 18th edition – альтернативний варіант для розгляду: його застосування у кваліфікаційній роботі потребує належного узгодження з університетськими вимогами.

Укладачі:

Городнюк Наталія Андріївна, доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри англійської філології та прикладних студій;

Педченко Олена Василівна, кандидат філологічних наук, завідувач кафедри англійської філології та прикладних студій Маріупольського державного університету, гарант ОП.

Рецензенти:

Лабецька Ю.Б., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри грецької філології Маріупольського державного університету

Пирлік Н.В., кандидат філологічних наук, доцент, декан факультету іноземних мов Маріупольського державного університету

Методичні рекомендації затверджено Вченою радою факультету іноземних мов 18.02.2026, протокол № 6; перезатверджено 16.09.2026, протокол № 2.

УДК 001.81:[81'25+81-115](072)

©Городнюк Н.А., Педченко О.В. 2026
©МДУ 2026

Зміст

1 Загальні положення і нормативна основа 4
2 Вибір теми та організація роботи 6
3 Структура роботи 8
4 Англомовна література в компаративному аспекті 10
5 Порівняльне мовознавство та контрастивна лінгвістика 10
6 Матеріал дослідження і принципи добору 11
7 Методи аналізу та представлення результатів 12
8 Академічна доброчесність авторське право та ШІ 14
9 Оформлення кваліфікаційної роботи 16
10 ДСТУ 8302:2015 посилання і список джерел 17
11 Chicago Manual of Style два варіанти цитування 18
12 Апробація та попередній захист 19
13 Вимоги до захисту та критерії оцінювання 20
14 Нормативні та методичні джерела 22
Додаток 1 Заява про затвердження теми 24
Додаток 2 Зразок титульного аркуша 25
Додаток 3 Календарний план 26
Додаток 4 Зміст літературознавчого дослідження 27
Додаток 5 Зміст контрастивного дослідження 28
Додаток 6 Паспорт корпусу дослідження 29
Додаток 7 Картка аналізу прикладу 30
Додаток 8 Декларація використання ШІ 31
Додаток 9 Відгук, рецензія і контрольний перелік 32

1 Загальні положення і нормативна основа

1.1. Методичні рекомендації призначено здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності В11 Філологія освітньо-професійної програми «Англійська мова, зарубіжна література та компаративістика», науковим керівникам і рецензентам кваліфікаційних робіт. Рекомендації охоплюють підготовку, оформлення, перевірку, оприлюднення та публічний захист самостійного філологічного дослідження.

1.2. Передбачено два напрями: порівняльна / контрастивна лінгвістика та дослідження англомовної літератури в компаративному аспекті. Англомовний матеріал є обов'язковим складником дослідження за цією ОПП; другу мову, літературну традицію або медіум добирають відповідно до дослідницького питання. Методика навчання мови чи літератури в закладі загальної середньої освіти не становить предмета цих рекомендацій.

1.3. Кваліфікаційна робота має розв'язувати спеціалізовану задачу та/або практичну проблему в галузі філології, передбачати дослідження та/або інновації й демонструвати самостійність аналізу. Реферативний огляд літератури, переказ художнього твору або перелік мовних прикладів без їх інтерпретації не забезпечує виконання цього завдання [4, розд. VI].

1.4. У тексті розмежовано обов'язкові приписи нормативних актів і методичні рекомендації укладачів. Орієнтовні теми, моделі планів, кількість слайдів та форми робочих записів не є додатковими державними вимогами. Вони уточнюються з керівником з урахуванням теми й затвердженої ОПП відповідного року вступу.

1.5. Нормативну основу становлять Закони України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX та «Про авторське право і суміжні права»; стандарт магістра філології, затверджений наказом МОН України від 20.06.2019 № 871; чинні акти щодо переліку спеціальностей і переходу до коду В11 [1–6]. Історичний код 035 у назві стандарту збережено відповідно до оригіналу наказу; його не підмінено вигаданим «стандартом В11».

1.6. Безпосередній порядок підготовки й захисту визначають затверджені документи МДУ: Положення про кваліфікаційні роботи від 20.06.2024; Положення про організацію освітнього процесу від 25.06.2025; Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії від 20.06.2024; Положення про академічну доброчесність від 28.10.2021; положення щодо запобігання та виявлення плагіату в редакціях від 25.11.2020 [7–12].

1.7. Використано лише оприлюднені затверджені акти, перевірені станом на 30.10.2026. Документи, розміщені для громадського обговорення, до нормативної основи не включено. Положення МДУ попередніх років застосовуються в частині, що не суперечить чинному законодавству. Методичні рекомендації не

встановлюють власної процедури юридичної відповідальності та не відтворюють застарілі санкції автоматично.

1.8. Закон № 4742-IX набрав чинності 01.02.2026; його основні положення введено в дію 31.07.2026. Для кваліфікаційних робіт, що готуються й захищаються після цієї дати, враховуються, зокрема, вимоги щодо атрибуції запозичень, використання результатів ШІ та оприлюднення тексту до захисту [3].

1.9. Робота має засвідчувати здатність здобувача сформулювати проблему, критично оцінити попередні дослідження, обрати доречну теорію й методи, сформувати джерельну базу та отримати висновки на підставі власного аналізу. Очікується коректне використання філологічної термінології, аргументоване академічне письмо українською та робота з англомовними першоджерелами.

1.10. Для лінгвістичного напряму результатом є пояснення встановлених міжмовних подібностей і відмінностей на спільній основі зіставлення. Для літературознавчого напряму — доказова інтерпретація зв'язків, трансформацій і відмінностей між творами, літературними традиціями або мистецькими формами.

1.11. Відповідність конкретним кодам компетентностей і програмних результатів навчання встановлюється за затвердженою ОПП відповідного року вступу. Наведені тут результати описують дослідницькі дії й не замінюють матриць ОПП.

1.12. За Положенням МДУ виконання магістерської кваліфікаційної роботи розпочинається з другого семестру; на нього передбачено 9 кредитів ЄКТС. Обсяг роботи становить 90–120 тисяч знаків / 60–80 сторінок [7, пп. 1.2, 3.2]. Порядок обліку допоміжних матеріалів у загальному обсязі уточнюється кафедрою без зміни встановлених параметрів; додатки не використовують для прихованого перенесення основного аналізу.

1.13. Робота виконується державною мовою. Написання та захист іноземною мовою можливі за поданням декана факультету й погодженням ректора [7, п. 1.7]. Належність теми до англійської філології сама по собі не означає автоматичного дозволу на англомовний текст чи захист.

2 Вибір теми та організація роботи

2.1. Тема має бути чіткою, здійсненною в межах магістерської роботи та відповідати профілю ОПП. У назві бажано поєднати явище, аспект і матеріал дослідження. Надмірно широкі формули на кшталт «Особливості англійської та української мов» або «Шекспір і сучасна література» потребують конкретизації.

2.2. Здобувач обирає тему з кафедрального переліку або пропонує власну з обґрунтуванням. Перелік тем щороку переглядається; теми поточного року не повинні дублювати теми попередніх п’яти років. Закріплення теми, керівника та, за потреби, консультанта здійснюється наказом університету до 1 березня першого року навчання. Зміни й уточнення можливі не пізніше 15 вересня другого року та затверджуються наказом [7, пп. 2.3–2.9]. Заяву наведено в додатку 1.

2.3. Новизну не обґрунтовують лише тим, що обраний матеріал раніше не аналізувався на кафедрі. Необхідно встановити, яке питання залишилося нерозв’язаним у науковій літературі та які результати може дати запропоноване зіставлення.

2.4. Після узгодження теми здобувач готує коротку концепцію: проблему, дослідницьке питання, попередні об’єкт і предмет, матеріал, методи, очікуваний внесок і календарний план. Зразок календаря є робочим інструментом, а не окремою обов’язковою структурною частиною тексту роботи (додаток 3).

2.5. Рекомендована послідовність: пошук і критичний огляд літератури; пілотний аналіз; уточнення вибірки та критеріїв; основний аналіз; обговорення результатів; написання висновків; перевірка посилань і доброчесності; попередній захист; доопрацювання; реєстрація, оприлюднення та захист. Роботу над оглядом і аналізом доцільно поєднувати.

2.6. Здобувач самостійно добирає та перевіряє джерела, виконує аналіз, веде дослідницькі записи й дотримується погодженого графіка. Керівник консультує щодо наукової проблеми, методики, структури й оформлення, контролює поступ і готує відгук. Виконання завдань заслуховується на засіданні кафедри один раз на семестр [7, п. 5.5].

2.7. Пріоритет мають оригінальні художні тексти, наукові монографії, рецензовані статті, академічні словники й корпуси. Поряд із класичними працями необхідно опрацювати сучасні дослідження саме з обраної проблеми. Не встановлюється механічний віковий ценз для першоджерел: історичний роман, давнє видання чи діахронний корпус є правомірним матеріалом за відповідного дизайну дослідження.

2.8. Для кожного наукового джерела фіксують дослідницьке питання, матеріал, метод, результат і його значення для власної роботи. Огляд завершується формулюванням прогалини та поясненням, як її опрацьовує здобувач. Посилання на оглядову працю не замінює читання першоджерела, якщо саме йому приписується висновок.

Орієнтовні літературознавчі теми

– Трансформація шекспірівського сюжету в романі Маргарет Етвуд «Hag-Seed»: оповідні стратегії та етика адаптації.

– Образ Іншого в англомовному й українському романах визначеного періоду: імагологічний аспект.

– Наратив пам'яті в британському та канадському романах: зіставлення способів організації часу.

– Англомовний літературний твір і його екранізація: трансформація фокалізації та читацької / глядацької позиції.

Орієнтовні лінгвістичні теми

– Стратегії пом'якшення незгоди в англомовних та українськомовних академічних дискусіях.

– Епістемічна модальність у наукових анотаціях англійською та українською мовами.

– Мовні засоби конструювання агентності в англомовних та українськомовних новинних заголовках.

– Структурно-семантичні моделі термінів визначеної галузі в англійській та українській мовах.

– Репрезентація просторових відношень у сучасній англійській та українській художній прозі.

Перелік є орієнтовним. Конкретні твори, мови, корпуси, часові межі та аспект зіставлення уточнюють з керівником до затвердження теми.

3. Структура роботи

3.1. Послідовність структурних частин: титульний аркуш; зміст; перелік умовних позначень за потреби; вступ; основна частина з висновками до розділів; загальні висновки; список використаних джерел; додатки за потреби. Основна частина, як правило, містить 2–3 розділи; кожний може мати 2–4 підрозділи [7, п. 3.3].

3.2. Відгук, рецензія, документи перевірки доброчесності й допуску супроводжують роботу відповідно до актів МДУ. Вони не підмінюють авторського тексту. Титульний аркуш оформлюється за університетським зразком (додаток 2).

3.3. Обсяг вступу за Положенням МДУ — 3–6 сторінок [7, п. 3.7]. Рекомендована логіка викладу: актуальність і стан дослідження проблеми; дослідницьке питання; об'єкт і предмет; мета й завдання; матеріал; методи; конкретний науковий внесок; практичне значення; особистий внесок за наявності спільних напрацювань; апробація, публікації та структура роботи.

3.4. Актуальність пояснює потребу в дослідженні конкретної проблеми. Перелік прізвищ дослідників або загальне твердження про важливість мови чи літератури не є достатнім обґрунтуванням.

3.5. Об'єкт — ширше мовне або літературне явище; предмет — його конкретні властивості чи відношення, які досліджуються. Матеріал — тексти або дані, на яких перевіряються твердження. Ці категорії слід розрізняти: «два романи» можуть бути матеріалом, а їхня наративна трансформація міфу — предметом.

3.6. Мету формулюють як очікуваний результат: установити закономірності, пояснити відмінності, визначити механізми трансформації. Завдання конкретизують послідовні кроки до цього результату. Формула «вивчити літературу з теми» описує етап роботи, але не самостійний науковий результат.

3.7. Для кожного методу зазначають, до якого матеріалу його застосовано і що він допомагає встановити. Уникати формального переліку «аналіз, синтез, індукція, дедукція» без опису дослідницьких операцій. Гіпотезу вводять тоді, коли дизайн передбачає її обґрунтовану перевірку; вона не є обов'язковим ритуальним елементом кожної інтерпретаційної роботи.

3.8. Науковий внесок описують конкретно: уточнено критерії, установлено залежність, запропоновано типологію, пояснено раніше неописану функцію. Твердження «вперше» допускається лише за результатами достатнього пошуку й перевірки попередніх досліджень. Приклади дослідницького апарату наведено далі в цьому розділі.

3.9. Теоретико-методологічний розділ визначає поняття, дискусії та обраний підхід. Він має обґрунтувати інструменти подальшого аналізу. Окремий методичний підрозділ пояснює склад матеріалу, критерії добору, процедуру порівняння та обмеження.

3.10. Аналітичні розділи будують навколо проблем і параметрів зіставлення. Виклад лише за принципом «спочатку все про перший твір або мову, потім усе про другий» слід доповнювати систематичним порівнянням на спільних підставах. Кожне суттєве твердження підтверджують матеріалом і поясненням його значення.

3.11. Висновки до розділу підсумовують отримані результати. Загальні висновки відповідають завданням і дослідницькому питанню, показують власний внесок, межі застосування та перспективи. Рекомендований Положенням обсяг загальних висновків — 3–4 сторінки [7, п. 3.13]. Висновки не повинні бути анотацією «у першому розділі розглянуто…» чи містити непроведений аналіз.

Приклади формулювання дослідницького апарату

Моделі мають навчальне призначення й не є результатами вже проведених досліджень.

Лінгвістична модель

Тема: «Засоби пом'якшення незгоди в англомовних та українськомовних академічних дискусіях».

Об'єкт: мовленнєвий акт незгоди в академічному дискурсі. Предмет: семантико-прагматичні засоби пом'якшення незгоди та їхні міжмовні відповідності.

Мета: установити спільні й відмінні способи пом'якшення незгоди в зіставних академічних дискусіях. Питання: які засоби виконують подібні функції та як їхній вибір залежить від контексту?

Завдання: визначити категорії аналізу; сформувати зіставний корпус; описати реалізації в кожній мові; зіставити функції й розподіл засобів; пояснити відмінності в межах матеріалу. Методи: прагматичний, контекстуальний, контрастивний; кількісний опис за потреби.

Літературознавча модель

Тема: «Трансформація оповідної позиції в романі Маргарет Етвуд "Hag-Seed" у зіставленні з "The Tempest" Вільяма Шекспіра».

Об'єкт: сучасне літературне переосмислення шекспірівського сюжету. Предмет: способи перетворення оповідної позиції та їхній вплив на інтерпретацію влади й прощення.

Мета: пояснити, як зміна жанру та оповідних засобів трансформує етичну проблематику. Матеріал: п'єса й роман в обраних англомовних виданнях, які потрібно точно зазначити.

Завдання: обґрунтувати модель зіставлення; визначити параметри; проаналізувати показові епізоди; зіставити художні функції; сформулювати висновки й обмеження. Методи: компаративний, наратологічний, інтертекстуальний і близьке читання.

4 Англомовна література в компаративному аспекті

4.1. Компаративне літературознавче дослідження пояснює відношення між творами, традиціями, жанрами, образами, сюжетами, рецептивними практиками або видами мистецтва. Один із центральних компонентів матеріалу має належати до англомовної літератури. Об'єкти порівняння об'єднує чітка проблема, а не лише збіг тематики.

4.2. Можливі моделі: контактно-генетичні зв'язки; типологічні відповідності; інтертекстуальна взаємодія; рецепція; трансформація міфу або канону; імагологічне зіставлення; міжмедійна адаптація. Обрану модель необхідно визначити у вступі й послідовно застосовувати.

4.3. Контактний вплив потребує доказів: доступності попереднього тексту, авторських висловлювань, документів рецепції або переконливого комплексу текстових зв'язків. Типологічна подібність не доводить запозичення. Наявність спільного мотиву не дає підстав стверджувати прямий вплив без додаткового обґрунтування.

4.4. Питання має вимагати пояснення: як, наприклад, зміна оповідної перспективи перетворює етичний конфлікт у переосмисленні класичного сюжету?

4.5. Внеском може бути пояснення функції мотиву, уточнення інтертекстуального зв'язку, механізму рецепції або трансформації культурного коду. Новизну підтверджує аналіз, а не лише незвичність пари авторів.

4.6. Типові помилки: переказ замість інтерпретації; паралельні характеристики без зіставлення; доведення впливу лише за подібністю; аналіз англомовного твору виключно за перекладом; приписування персонажевої позиції автору; застосування теоретичного терміна без визначення; механічне перенесення сучасних категорій на інший історичний контекст.

Аналітичні процедури й роботу з джерельною базою конкретизовано в розділах 6–7; орієнтовний зміст подано в додатку 4.

5 Порівняльне мовознавство та контрастивна лінгвістика

5.1. У межах цього напряму досліджують співвідношення мовних засобів і функцій у двох або більше мовах. Контрастивний аналіз установлює подібності та відмінності на спільній основі зіставлення — tertium comparationis. Це може бути значення, комунікативна функція, тип мовленнєвого акту, категорія або спосіб організації дискурсу.

5.2. Порівняльно-історичний, типологічний і синхронний контрастивний підходи не є взаємозамінними. Якщо робота не відтворює історичних зв'язків мов, не слід називати її метод порівняльно-історичним лише через порівняння двох мов.

5.3. Зіставляються одиниці одного аналітичного рівня або функціонально співвідносні засоби, рівні яких визначено й обґрунтовано. Відмінність структури

сама по собі не доводить відмінності функції; формальна подібність не засвідчує семантичної тотожності.

5.4. Робочий алгоритм: визначити функцію або категорію; установити її реалізації в кожній мові; розробити спільні параметри; проаналізувати приклади; виявити системні відповідності й розбіжності; перевірити альтернативні пояснення, зокрема вплив жанру, регістру та складу вибірки.

5.5. Типові помилки: різні критерії для двох мов; порівняння непорівнюваних жанрів без контролю цього чинника; добір лише підтверджувальних прикладів; змішування словникового значення й контекстуальної функції; видавання перекладацького рішення за системну властивість мови; пояснення відмінностей «національним характером» без доказів.

5.6. Основні площини порівняння: фонетична й графічна, словотвірна, лексико-семантична, фразеологічна, граматична, текстова, дискурсивна та прагматична. На початку визначають напрям аналізу: від форми до значення, від значення чи функції до форм, або комбінований.

Зіставний корпус і процедуру аналізу описують за розділами 6–7; орієнтовний зміст наведено в додатку 5.

6 Матеріал дослідження і принципи добору

6.1. Паспорт матеріалу має містити назви й джерела текстів, мови, часові межі, жанри, комунікативні умови, одиницю аналізу, обсяг корпусу, спосіб добору, критерії включення та виключення. Для цифрових корпусів зазначають назву, версію або дату доступу, запит, фільтри й спосіб очищення результатів (додаток 6).

6.2. Зіставний корпус об’єднує незалежні тексти з порівнюваними характеристиками. Паралельний корпус містить оригінали та переклади; у ньому слід ураховувати перекладацьке опосередкування. Матеріал перекладу не можна без пояснень вважати рівнозначним незалежному мовленню носіїв відповідної мови.

6.3. Обсяг вибірки обґрунтовують дослідницьким питанням, варіативністю явища та методом. Універсальна мінімальна кількість прикладів не встановлюється цими рекомендаціями. Важливо показати охоплення матеріалу, принцип завершення добору й обмеження висновків.

6.4. Приклади повинні бути автентичними й перевірюваними. Конструйовані автором речення дозволено використовувати як ілюстрації з відповідним маркуванням, але не як нібито реально зафіксовані дані. Приватне листування, інтерв’ю та персональні дані використовують із належними правовими підставами, згодою й знеособленням, де це необхідно.

6.5. У паспорті матеріалу фіксують автора, назву, рік першої публікації, використане видання, мову, склад корпусу та причини добору. Для перекладу обов’язково зазначають перекладача й видання. Аналіз англомовного твору

здійснюють з опорою на оригінал; український переклад може бути додатковим джерелом або окремим предметом рецептивного зіставлення.

6.6. Для драматичного твору розрізняють текст п'єси, конкретну виставу, її відеозапис і рецензію. Для екранізації вказують режисера, рік, версію, тривалість або платформу; посилання на сцени супроводжують часовими мітками. Висновки про сценічну реалізацію не можна робити лише на підставі читання п'єси.

6.7. Критичні праці, інтерв'ю, архіви й рецензії відмежовують від художнього матеріалу. Авторське інтерв'ю є джерелом позиції автора, але не остаточним доказом значення твору.

6.8. Обсяг корпусу обґрунтовують метою й глибиною аналізу. Два детально опрацьовані твори можуть бути достатніми; більший перелік не гарантує якості. Зазначають межі вибірки й недоступні версії.

6.9. Джерела художнього, мовного та медійного матеріалу відмежовують від наукових праць, які обґрунтовують теорію й метод. Паспорт корпусу оформлюють за додатком 6. Для публічних цифрових джерел зберігають дату доступу, версію, запити й фільтри; для приватних даних — правові підстави, згоди й умови знеособлення.

6.10. Суцільний добір означає охоплення всіх одиниць, що відповідають визначеним критеріям у межах заявленого корпусу. Фіксують дублікати, неоднозначні випадки, виключені одиниці та відсутні дані; принцип добору не змінюють задля підтвердження бажаного висновку.

7 Методи аналізу та представлення результатів

7.1. Залежно від питання застосовують компонентний, семантичний, контекстуальний, прагматичний, дискурсивний, конструкційний, корпусний аналіз та інші фахові методи. Для кожного методу потрібно подати критерії віднесення прикладу до категорії, послідовність кодування й спосіб розв'язання неоднозначних випадків.

7.2. Рекомендована аналітична одиниця викладу: приклад мовою оригіналу; джерело й контекст; пояснення значення або функції; зіставний приклад іншою мовою; порівняння за визначеними параметрами; проміжний висновок. Переклад прикладу має допомагати читачеві, а не підміняти аналіз його оригінальної форми.

7.3. Якщо використовують частотності, наводять абсолютні числа та базу обчислення відсотків. Для корпусів різного обсягу застосовують обґрунтоване нормування. Слід розрізняти число слововживань, число різних одиниць і число текстів; не трактувати залежні повтори одного прикладу як незалежні спостереження.

7.4. Статистичні тести застосовують лише за відповідності даних їхнім припущенням. Відсутність статистичного аналізу не є недоліком належно побудованої якісної роботи, а наявність відсотків не робить висновок автоматично

достовірним. Знахідки формулюють у межах дослідженого матеріалу, без безпідставних узагальнень про всіх носіїв мови.

7.5. Вибір методів визначається проблемою: компаративний, наратологічний, інтертекстуальний, міфокритичний, рецептивний, імагологічний, постколоніальний, гендерний, культурно-історичний, інтермедіальний та інші обґрунтовані підходи. Поєднання методів має створювати узгоджену процедуру, а не перелік непов'язаних теорій.

7.6. Доцільна модель аналітичного фрагмента: теза; точний фрагмент або епізод; близьке читання його мовної й художньої організації; зіставлення з іншим твором; пояснення подібності або зміни; значення для дослідницького питання. Необхідно аналізувати не лише те, про що сказано, а й те, як це побудовано.

7.7. Параметри порівняння: фокалізація, композиція, час, персонажі, хронотоп, мотив, жанр, образ Іншого, культурна пам'ять. Кожний параметр визначають і підтверджують текстовими спостереженнями.

7.8. Розрізняють автора, наратора й персонажа; враховують іронію, ненадійне оповідання та альтернативні інтерпретації. Репліка персонажа не є автоматичним вираженням авторської позиції.

7.9. У міжмедійному аналізі описують специфічні засоби іншого медіуму: монтаж, кадрування, звук, акторську гру, сценічний простір. Екранізацію або виставу не оцінюють лише за відповідністю сюжету книжки; досліджують, як зміна засобів вираження трансформує значення.

7.10. Приклад нормування: 20 входжень у 10 000 слововживань — це 2 входження на 1 000 слововживань. Слововживання, різні одиниці, тексти й авторів не змішують в одному показнику.

7.11. За множинного кодування пояснюють, чому сума відсотків може перевищувати 100%. Якщо працюють кілька кодерів, описують спільно опрацьований матеріал, спосіб перевірки узгодженості та розв'язання розбіжностей. Форму робочої картки наведено в додатку 7.

8 Академічна доброчесність авторське право та ШІ

8.1. Здобувач відповідає за самостійність тексту, достовірність даних і точність посилань. Запозичені ідеї, класифікації, переклади, результати, зображення та фрагменти тексту супроводжують атрибуцією. Переклад чужого тексту іншою мовою не усуває потреби в посиланні. Власні раніше оприлюднені результати також позначають із зазначенням джерела [3, ст. 8].

8.2. Пряма цитата відтворюється точно, виділяється лапками або оформлюється окремим цитатним блоком. Скорочення та авторські вставки позначають. Парафраз є самостійним викладом змісту, а не заміною окремих слів; він також потребує посилання. Якщо першоджерело не опрацьовано, посереднє цитування позначають «Цит. за:» і вказують фактично прочитане джерело.

8.3. Не допускаються вигадані приклади, цитати, сторінки, публікації, DOI, корпусні результати та відомості про апробацію. Випадки, що не підтримують гіпотезу, не можна приховувати без пояснення критеріїв виключення. Здобувач зберігає первинні записи, таблиці кодування та джерела, необхідні для перевірки результатів.

8.4. Проводяться поточні перевірки розділів, перевірка повного тексту перед попереднім захистом відповідно до Положення 2020 року та остаточна перевірка поданого тексту за два тижні до захисту відповідно до Положення 2024 року [7, п. 2.1; 11, пп. 3.1–3.3]. Якщо після перевірки текст доопрацьовано, перевірка має стосуватися актуальної версії.

8.5. Використовується сервіс, визначений університетом. Назви сервісів у старих положеннях не трактуються як вимога користуватися недоступним або несанкціонованим інструментом. За результатами аналізу звіту оформлюється довідка; здобувач подає передбачену університетом заяву. Звіт схожості є допоміжним матеріалом, а не самостійним рішенням про наявність порушення.

8.6. Шкала оригінальності для кваліфікаційних робіт у затвердженому Положенні МДУ 2020 року передбачає: 80–100% — високий рівень; 65–79% — середній, перевірка посилань і повторна перевірка; 50–64% — низький, доопрацювання й повторна перевірка; менше 50% — недостатній, твір до розгляду не приймається [12, розд. 5, таблиця шкали]. Ці показники відтворюють локальний акт, а не норму МОН; їх не можна механічно ототожнювати з будь-яким показником іншого сервісу.

8.7. Високий показник оригінальності не виправдовує неатрибутованого запозичення ідей, перекладного плагіату або вигаданих даних. Коректні цитати й тексти, що є предметом аналізу, оцінюють у контексті. Висновок про порушення та заходи реагування ухвалюються уповноваженими особами за належною процедурою із забезпеченням прав здобувача, передбачених законом.

8.8. Використання результатів генеративного ШІ має бути прозорим і відповідати завданню та дозволеним умовам. Закон вимагає зазначати факт такого

використання; оприлюднення згенерованих результатів як власної академічної діяльності без розкриття становить порушення [3, ст. 8, 29].

8.9. Рекомендовано фіксувати назву інструмента, модель або доступну версію, дату, мету, частини роботи, характер отриманого результату та спосіб його перевірки. Зразок декларації наведено в додатку 8. Декларація не легалізує несамостійне виконання дослідження й не замінює посилань на наукові джерела.

8.10. ШІ не є доказовим джерелом фактів, цитат чи бібліографії. Кожне посилання перевіряють за оригіналом; запропонований аналіз – за матеріалом. Якщо досліджується згенерований текст, його позначають як окремий тип матеріалу з описом умов отримання; його не змішують із автентичним корпусом без пояснення.

8.11. Необхідно зберігати власний контроль над аргументацією, кодуванням і висновками. Закриті тексти, персональні дані та матеріали інших осіб не завантажують до зовнішніх сервісів без належних правових підстав. Результат автоматичного «ШІ-детектора» не є достатнім доказом порушення без змістового розгляду.

9 Оформлення кваліфікаційної роботи

9.1. Кваліфікаційну роботу оформлюють на аркушах А4: Times New Roman, 14 пунктів, міжрядковий інтервал 1,5; ліве поле 30 мм, праве 15 мм, верхнє та нижнє 20 мм [7, пп. 4.1–4.3]. Рекомендований абзацний відступ – 1,25 см; вирівнювання основного тексту – за шириною. Шрифт чорний, ілюстрації – чорно-білі відповідно до Положення МДУ.

9.2. Кожний розділ починають із нової сторінки. Заголовки розділів друкують великими літерами, підрозділів – з великої першої літери; розміщують по центру без крапки в кінці та без підкреслення. Підрозділи нумерують у межах розділу: 1.1, 1.2 тощо. Нумерація, формулювання заголовків і сторінки у змісті мають збігатися з текстом.

9.3. За п. 4.4 Положення МДУ сторінки нумерують арабськими цифрами у правому верхньому куті; номер не проставляють на титульному аркуші, сторінці зі змістом та додатках; нумерація починається зі сторінки зі вступом [7]. Технічне налаштування номерів виконують після остаточного компонування роботи.

9.4. Мовні приклади рекомендовано виділяти курсивом і нумерувати послідовно; після кожного зазначати джерело, сторінку або ідентифікатор корпусного запису. За потреби подають переклад із позначенням автора перекладу. Усі позначення, скорочення, умовні символи й категорії кодування пояснюють при першому використанні.

9.5. Цитати з літературних творів наводять мовою досліджуваного видання, з точною локалізацією. Для п’єси за потреби вказують акт, сцену й рядки; для поезії – назву та рядки; для електронної книжки без стабільних сторінок – розділ або інший відтворюваний локатор. Не можна приписувати сторінки одного видання іншому.

9.6. Таблиці та рисунки розміщують після першого згадування або на наступній сторінці. Нумерація – у межах розділу: «Таблиця 2.1», «Рис. 2.1». Назву таблиці розміщують над нею, підпис рисунка – під ним. Запозичені дані, фотографії, кадри й схеми супроводжують посиланням; для авторської таблиці пояснюють джерело даних і спосіб розрахунку.

9.7. Додатки містять матеріали, необхідні для перевірки й повнішого розуміння дослідження: фрагменти корпусу, схему кодування, розширені зіставлення, перелік аналізованих епізодів, допоміжні ілюстрації. На кожний додаток має бути посилання в тексті. Нумерація арабськими цифрами допускається Положенням МДУ [7, п. 4.8] і використовується в цих рекомендаціях.

10 ДСТУ 8302:2015 посилання і список джерел

10.1. Бібліографічні посилання оформлюють за ДСТУ 8302:2015. Положення МДУ передбачає позатекстові посилання з номером джерела у квадратних дужках: [12], а для конкретного фрагмента — [12, с. 35–37] [7, пп. 4.6–4.7]. Для кількох джерел: [3; 8; 15].

10.2. Список використаних джерел має містити лише фактично опрацьовані й використані праці. Художні першоджерела, наукові праці, словники, корпуси та медіаматеріали повинні бути ідентифіковані однозначно. За потреби їх групують, зберігаючи наскрізну нумерацію й погоджений порядок. Не слід додавати джерела лише для збільшення обсягу списку.

10.3. Перевіряють відповідність автора, назви, року, видання, сторінок та DOI. Для онлайн-джерел зазначають URL і дату звернення; для корпусу — також версію або дату пошуку й параметри в розділі методики. Посилання на пошукову видачу, головну сторінку сервісу або відповідь чатбота не замінює адреси конкретного джерела.

10.4. Наведені нижче шаблони використовують умовні позначення в кутових дужках; це не бібліографічні записи реальних публікацій:

10.5. – Книга: <Прізвище І. П.> <Назва>. <Місто> : <Видавець>, <Рік>. <Кількість> с.

10.6. – Стаття: <Прізвище І. П.> <Назва статті>. <Назва журналу>. <Рік>. Т. <номер>, № <номер>. С. <діапазон>. DOI: <ідентифікатор>.

10.7. – Перекладена книга: <Автор>. <Назва> / пер. з <мови> <Ім’я Прізвище>. <Місто> : <Видавець>, <Рік>.

10.8. – Електронний ресурс: <Автор або установа>. <Назва>. URL: <повна адреса> (дата звернення: <дд.мм.рррр>).

10.9. – Аудіовізуальний твір: <Назва> / реж. <Ім’я Прізвище>. <Країна, студія>, <Рік>. <Версія або носій>. URL: <адреса за наявності> (дата звернення: <дата>).

11 Chicago Manual of Style два варіанти цитування

11.1. Chicago Manual of Style, 18th edition, передбачає дві самостійні системи: Notes and Bibliography і Author-Date. Вони застосовуються послідовно до всіх наукових джерел роботи. Для використання Chicago у кваліфікаційній роботі необхідне узгодження з чинним Положенням МДУ, яке передбачає позатекстові посилання за ДСТУ. Наведені тут зразки є навчальним альтернативним варіантом, а не твердженням про вже затверджений виняток.

11.2. Notes and Bibliography: у тексті після цитованого або переказаного твердження розміщують номер виноски; повну виноску — внизу сторінки або наприкінці тексту; бібліографічні записи — за алфавітом. У виносці наводять

конкретну сторінку; у бібліографічному записі книги сторінку цитати не повторюють.

УМОВНИЙ ПРИКЛАД КНИГИ:
Повна виноска: 1. Jane Smith, *Comparative Literary Studies* (London: Example Press, 2022), 45.
Скорочена повторна виноска: 2. Smith, *Comparative Literary Studies*, 52.
Бібліографія: Smith, Jane. *Comparative Literary Studies*. London: Example Press, 2022.

УМОВНИЙ ПРИКЛАД СТАТТІ:
Виноска: 3. Jane Smith, "Narrative Perspectives," *Journal of Comparative Studies* 12, no. 2 (2023): 35, https://doi.org/10.0000/example.
Бібліографія: Smith, Jane. "Narrative Perspectives." *Journal of Comparative Studies* 12, no. 2 (2023): 30–42. https://doi.org/10.0000/example.

11.3. Author-Date: у тексті подають прізвище, рік і сторінку — (Smith 2022, 45); список джерел упорядковують за алфавітом, а рік розташовують після імені автора.

УМОВНИЙ ПРИКЛАД КНИГИ:
У тексті: (Smith 2022, 45).
Список джерел: Smith, Jane. 2022. *Comparative Literary Studies*. London: Example Press.

УМОВНИЙ ПРИКЛАД СТАТТІ:
У тексті: (Smith 2023, 35).
Список джерел: Smith, Jane. 2023. "Narrative Perspectives." *Journal of Comparative Studies* 12 (2): 30–42. https://doi.org/10.0000/example.

11.4. Назви книг і журналів у готовому документі оформлюють курсивом, назви статей — у лапках; курсив і пунктуацію перевіряють за стилем. Для перекладеної книги зазначають автора оригіналу, назву перекладу, перекладача, видавця та рік конкретного видання. У назві прикладу й записі не вигадують фактичних даних.

11.5. Запис у списку та посилання у тексті повинні належати одній системі. Наприклад, (Smith 2022, 45) не замінюють посиланням [7, с. 45] без переходу всієї роботи на відповідну систему. Для бібліографії Chicago та внутрішньотекстових позначень оригіналів і перекладів пояснюють узгоджену систему скорочень.

11.6. Усі наведені в цьому розділі імена, назви, DOI, видавництва, роки та сторінки умовні. Справжні приклади й порядок наведення авторів, редакторів та перекладачів перевіряють у Chicago Citation Quick Guide [15].

12 Апробація та попередній захист

12.1. Пункт 3.11 Положення МДУ визначає наявність публікацій, які підтверджують апробацію, обов'язковою умовою допуску до захисту [7]. У вступі наводять фактичні публікації й виступи, пов'язані з темою; додають повні бібліографічні відомості. Кількість публікацій – 3 і більше. Для отримання диплому з відзнакою одна з публікацій повинна вийти у фаховому науковому виданні України (група «Б») або закордонному.

12.2. Попередній захист проводиться, як правило, за місяць до дати захисту з презентацією основних положень та обговоренням результатів перевірки доброчесності. Допуск визначається на засіданні кафедри; витяг з протоколу подається до деканату для підготовки проєкту наказу про допуск до підсумкової атестації [7, пп. 5.1–5.4].

12.3. До захисту готують завершений текст у друкованій та електронній формах, відгук керівника, належно завірену рецензію, заяву й довідку перевірки доброчесності та відомості про апробацію. Акти впровадження й довідки установ додають, якщо вони передбачені характером роботи, а не як універсальну вимогу до будь-якої філологічної теми. Кафедра передає роботи, відгуки й рецензії секретареві ЕК не пізніше ніж за один день до засідання [8, п. 2.10.3].

12.4. Кваліфікаційна робота разом із відгуком і рецензією реєструється на кафедрі. Після реєстрації зміни до тексту заборонені. Негативний відгук або рецензія самі по собі не є підставою недопущення до захисту [7, п. 5.8].

12.5. Прийнятий до захисту текст, підписаний кваліфікованим електронним підписом, оприлюднюється до захисту в машинозчитувальному форматі, на постійній основі, з вільним доступом без автентифікації та з дотриманням установлених законодавством вимог [3, ч. 7 ст. 8].

12.6. Для відкритого доступу рукопис подається у форматі PDF. Оприлюднена версія має відповідати зареєстрованому тексту. Порядок передавання, накладення КЕП та розміщення виконується за чинними організаційними вказівками університету.

12.7. Кафедра організовує роботу так, щоб доступ до прийнятого тексту було забезпечено саме до початку захисту. Публічний файл не повинен містити зайвих персональних даних або матеріалів, розміщення яких порушує закон.

13 Вимоги до захисту та критерії оцінювання

13.1. Захист включає доповідь до 10 хвилин із презентацією, запитання до автора, виступ рецензента або оголошення рецензії та відповіді на зауваження. Доповідь розкриває актуальність, мету, завдання, об’єкт, предмет, методи та головні результати [7, п. 5.10]. Основну частину часу рекомендовано присвятити власному аналізу, а не переліку теоретичних визначень.

13.2. Для лінгвістичної роботи презентують склад вибірки, основу зіставлення, критерії кодування, кілька показових прикладів і виявлені закономірності. Для літературознавчої — проблему, обґрунтування пари об’єктів, модель порівняння, ключові фрагменти та їх інтерпретацію. В обох випадках пояснюють внесок і межі висновків.

13.3. Рекомендовано 8–12 читабельних слайдів; це методична порада, а не норма Положення. Слайди містять короткі тези, джерела цитат, таблиці чи ілюстрації з поясненням. Не слід перевантажувати слайд великим абзацом або читати його дослівно. Потрібно бути готовим показати джерела прикладів, первинні записи й обґрунтувати самостійність результатів.

13.4. На зауваження відповідають по суті, відокремлюючи виправлені недоліки, обґрунтовану незгоду та обмеження дослідження. Здобувач має пояснити добір матеріалу, метод, альтернативні тлумачення, походження даних та використання цифрових інструментів. Недостатньо послатися на авторитет керівника або на результат програми.

13.5. За незгоди з оцінкою апеляцію на ім’я ректора подають особисто в день захисту з обов’язковим повідомленням декана. Положення про ЕК передбачає розгляд протягом трьох календарних днів [8, пп. 6.1–6.4]. Оскарження оцінки захисту слід відрізняти від оскарження рішення у справі про порушення академічної доброчесності, яке регулюється відповідними актами й законом.

13.6. Оцінюються якість дослідження загалом, самостійність розроблення проблеми, обґрунтованість результатів, оформлення, науковий стиль, грамотність, бібліографія, рівень доповіді й відповідей; ураховуються відгук і рецензія [7, п. 5.10; 8, розд. 3]. Оцінка не визначається лише обсягом тексту, кількістю джерел, показником оригінальності або оцінкою рецензента.

13.7. Для лінгвістичного напряму особливу увагу рекомендовано приділяти порівнюваності матеріалу, єдиним критеріям аналізу, відтворюваності добору, коректності частотностей і межам узагальнення. Для літературознавчого — якості близького читання, обґрунтованості компаративної моделі, роботі з оригіналом, розмежуванню впливу й типологічної подібності та доказовості інтерпретації.

13.8. Застосовується університетська шкала: 90–100 — A, відмінно; 82–89 — B, дуже добре; 74–81 — C, добре; 64–73 — D, задовільно; 60–63 — E, задовільно; менше 60 — F, незадовільно [8, табл. 1]. Можливу аналітичну рубрику подано далі як методичну пропозицію.

13.9. Високий рівень засвідчують чітка проблема, критичний огляд, обґрунтований метод, самостійний аналіз, конкретний внесок, коректні посилання й упевнені доказові відповіді. Добрий рівень передбачає загалом послідовне дослідження з окремими недоліками, які не руйнують основного висновку. Задовільний рівень характеризується обмеженим аналізом, слабкою аргументацією чи помилками оформлення при досягненні мінімально необхідних результатів. Критичні недоліки, що не дають підтвердити самостійність або обґрунтованість роботи, оцінюються в установленому порядку.

13.10. Критерії застосовуються до результатів роботи й продемонстрованих умінь. Особисті якості, зовнішній вигляд, погляди або інші ознаки, які не є предметом оцінювання, не можуть визначати оцінку. Порушення доброчесності розглядається за належною процедурою, а не встановлюється автоматично за числовим індикатором.

Орієнтовна аналітична рубрика

Розподіл нижче уніфіковано з методичними рекомендаціями ОПП «Переклад (англійська, німецька)». Це методична пропозиція для схвалення кафедрою й завчасного доведення до здобувачів, а не окрема вимога МОН або затверджена шкала розподілу балів МДУ. Вона не замінює університетську підсумкову шкалу.

Критерій	Бали	Що оцінюється
Проблема й науковий апарат	10	Обґрунтування актуальності; узгодженість мети, предмета й завдань
Огляд теорії та джерел	15	Критичне зіставлення поглядів; коректність термінів
Корпус і дослідницький дизайн	15	Походження, добір, обсяг, відтворюваність, обґрунтованість методів
Філологічний і компаративний аналіз	25	Доказовість лінгвістичного або літературознавчого аналізу; обґрунтованість зіставлення
Висновки та практичне значення	15	Зв’язок із завданнями, доказовість і межі узагальнення
Оформлення і прозорість авторства	10	Єдність стилю, бібліографія, дані про допомогу й ШІ
Публічний захист	10	Володіння матеріалом, презентація й відповіді
Разом	100	

14 Нормативні та методичні джерела

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text

2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text

3. Закон України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text

4. Національна рамка кваліфікацій. Постанова КМУ від 23.11.2011 № 1341. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п#Text

5. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти». Наказ МОН від 29.08.2024 № 1225. URL: https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2024/09/Nakaz_MON_1225.pdf

6. ОПП «Середня освіта. Англійська мова та зарубіжна література». Офіційна сторінка МДУ. Повний затверджений текст відповідного набору використовується кафедрою для остаточного мапування. URL: https://mu.edu.ua/educational-programs/serednya-osvita-mova-i-literatura-angliyska-1

7. Положення про кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти в МДУ. Нова редакція: протокол Вченої ради від 20.06.2024 № 13; наказ від 20.06.2024 № 85. URL: https://mu.edu.ua/storage/MSU/Ucheb/normativnye/2024/polozhennja_pro_kvalifikacijni_roboti_zdobuvachiv-2024.pdf

8. Положення про організацію освітнього процесу в МДУ. Нова редакція: протокол Вченої ради від 25.06.2025 № 11; наказ від 25.06.2025 № 69. URL: https://mu.edu.ua/storage/MSU/Ucheb/normativnye/2025/polozhennja_pro_organizaciju_osvitnogo_procesu-2025.pdf

9. Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії у МДУ. Протокол від 20.06.2024 № 13; наказ від 20.06.2024 № 85. URL: https://mu.edu.ua/storage/MSU/Ucheb/normativnye/2024/polozhennja_pro_ek-2024.pdf

10. Положення про академічну доброчесність у МДУ. Затверджено 28.10.2021, протокол № 5; наказ № 326. URL: https://mu.edu.ua/storage/MSU/Ucheb/normativnye/2021/polozhennja_pro_akademichnu_dobrochesnist_2021.pdf

11. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в студентських роботах МДУ. Затверджено 25.11.2020, протокол № 6; наказ від 30.11.2020 № 302. URL: https://mu.edu.ua/storage/MSU/Ucheb/normativnye/2020/polozhennja_pro_zapobigannja_ta_vijavlennja_studen.pdf

12. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 01.12.2022 № 2811-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text

13. МОН України. Штучний інтелект у закладах вищої освіти: рекомендації для викладачів, студентів і працівників ЗВО. 29.04.2025. URL:

https://mon.gov.ua/news/shtuchnyi-intelekt-u-zakladakh-vyshchoi-osvity-rekomendatsii-dlia-vykladachiv-studentiv-i-pratsivnykiv-zvo

14. Закон України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 № 2297-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text

15. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016.

16. American Psychological Association. Reference examples. APA Style. URL: https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/examples

17. American Psychological Association. Author–date citation system. APA Style. URL: https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/citations/basic-principles/author-date

18. American Psychological Association. Book references; Journal article references. APA Style. URL: https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/examples/book-references ; https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/examples/journal-article-references

19. American Psychological Association. Quotations. APA Style. URL: https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/citations/quotations

Офіційні вебджерела перевірено 30.10.2026. Рекомендації МОН щодо ШІ є методичним орієнтиром; вони не замінюють закон і затверджені локальні акти.

Додаток 1 Заява про затвердження теми

Завідувачу кафедри англійської філології

та прикладних студій

_____

здобувача другого (магістерського) рівня
ОПП «Англійська мова, зарубіжна література та компаративістика»

Група _____
Форма навчання _____

ПІБ _____

ЗАЯВА

Прошу затвердити тему кваліфікаційної роботи «_____ _____» і призначити науковим керівником _____(ПІБ, науковий ступінь, звання, посада).

Дослідницьке питання / проблема _____

Мови / твори та аспект зіставлення _____

Орієнтовний матеріал дослідження _____

Дата _____ Підпис здобувача _____

Погоджено: науковий керівник _____

гарант ОПП _____

Додаток 2 Зразок титульного аркуша

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ПРИКЛАДНИХ СТУДІЙ

До захисту допустити:
Завідувач кафедри
_____ Олена ПЕДЧЕНКО
(підпис) (ім'я, прізвище)
«24» листопада 2026 р.

«ТЕМА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ»

Кваліфікаційна робота
здобувача вищої освіти другого
(магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності В11 Філологія
освітньо-професійної програми
«Англійська мова, зарубіжна література та
компаративістика»

_____
(прізвище, ім'я, по батькові здобувача)
Підпис здобувача _____

Науковий керівник:
_____
(прізвище, ініціали, науковий ступінь,
вчене звання)
Підпис керівника _____

Рецензент:
_____
(прізвище, ініціали, науковий ступінь,
вчене звання, місце роботи)

Кваліфікаційна робота захищена
з оцінкою _____
Секретар ЕК _____
«____» _____ 20___ р.

Київ – 20___

За наявності консультанта додають його реквізити та підпис.

Додаток 3 Календарний план

Здобувач _____ Тема _____
Науковий керівник _____
План є робочим інструментом організації дослідження. Строки встановлюють за календарем кафедри та індивідуальною освітньою траєкторією.

Етап і результат	Дата	Відмітка
Заява, погодження й затвердження теми	_____	_____
Пошук і критичний огляд джерел	_____	_____
Узгодження об’єкта, предмета, мети та методів	_____	_____
Формування й опис мовного / літературного корпусу	_____	_____
Пілотний аналіз та уточнення категорій	_____	_____
Теоретичний і методичний розділи	_____	_____
Аналітична частина й перевірка підрахунків	_____	_____
Висновки, практичний результат, додатки	_____	_____
Апробація і фактичні публікації	_____	_____
Перевірка доброчесності, попередній захист	_____	_____
Доопрацювання, відгук і рецензування	_____	_____
Реєстрація, КЕП, оприлюднення, захист	_____	_____

Здобувач _____ Науковий керівник _____ Дата _____

Додаток 4 Зміст літературознавчого дослідження

Орієнтовна модель для дослідження англомовної літератури в компаративному аспекті. Назви уточнюють відповідно до обраних творів і проблеми.

ВСТУП

РОЗДІЛ 1 Теорія та методика компаративного дослідження

1.1 Наукова рецепція проблеми й дослідницька прогалина

1.2 Модель порівняння, матеріал і параметри

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2 Зіставлення художніх стратегій

2.1 Композиція, час та оповідна перспектива

2.2 Образи й мотиви в порівнюваних творах

Висновки до розділу 2

РОЗДІЛ 3 Механізми трансформації та культурні значення

3.1 Перетворення спільного сюжету або культурного коду

3.2 Контекстуальні відмінності й функції рецепції

Висновки до розділу 3

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Методологічний підрозділ описує джерела, видання, критерії добору та основу зіставлення. Номери сторінок додають у завершеній роботі. За погодженням із керівником допускається структура з двох розділів.

Додаток 5 Зміст контрастивного дослідження

Умовна тема «Мовленнєві акти прохання в англомовному й україномовному інституційному листуванні»

ВСТУП
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗІСТАВЛЕННЯ МОВЛЕННЄВИХ АКТІВ
1.1 Поняття прохання та його комунікативні умови
1.2 Мовні засоби реалізації прохання
1.3 Принципи контрастивно-прагматичного аналізу
Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2 МАТЕРІАЛ І МЕТОДИ ЗІСТАВНОГО АНАЛІЗУ
2.1 Структура та зіставність англомовного й україномовного корпусів
2.2 Tertium comparationis і критерії визначення одиниці аналізу
2.3 Категорії кодування та методика підрахунків
Висновки до розділу 2

РОЗДІЛ 3 ЗІСТАВНИЙ АНАЛІЗ ЗАСОБІВ ВИРАЖЕННЯ ПРОХАННЯ
3.1 Реалізація прохання в англомовному матеріалі
3.2 Реалізація прохання в україномовному матеріалі
3.3 Спільні й відмінні ознаки та контекстуальні чинники
Висновки до розділу 3

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ
ДОДАТКИ

Якщо листування містить персональні дані, добір, дослідження й використання фрагментів можливі лише з дотриманням вимог згоди, конфіденційності та законної підстави обробки.

Додаток 6 Паспорт корпусу дослідження

Поля адаптують до лінгвістичного або літературознавчого дослідження; відомості про переклад зазначають, коли він є частиною матеріалу.

Назва дослідження

_____

Мови / літературні традиції / медіуми

_____

Тип корпусу та основа зіставлення

_____

Тема, жанр, регістр або культурний контекст

_____

Часові межі створення / публікації матеріалу

_____

Автори, твори, перекладачі, видання або версії

_____

Джерела й повні бібліографічні відомості

_____

Обсяг кожної частини корпусу та одиниця вимірювання

_____

Критерії включення та виключення

_____

Одиниця відбору й одиниця аналізу

_____

Спосіб пошуку, запити, фільтри, дата

_____

Параметри порівняння / категорії кодування

_____

Спосіб перевірки та опрацювання неоднозначних випадків

_____

Права, знеособлення, умови доступу

_____

Обмеження та місце збереження робочих даних

_____

Дата _____ Погодження керівника _____

Додаток 7 Картка аналізу прикладу

Робоча картка для послідовного аналізу й зіставлення. Заповнюють доречні для обраного напряму поля; ідентифікатор прикладу пов'язують із паспортом корпусу.

Код одиниці / епізоду

_____

Мова, автор, твір / джерело, видання

_____

Сторінка, корпусний ідентифікатор або часова мітка

_____

Оригінальний фрагмент і достатній контекст

_____

_____

Зіставний фрагмент іншою мовою / з іншого твору

_____

Спільна основа порівняння та досліджувана ознака

_____

Категорія кодування / художня стратегія

_____

Подібності, відмінності та їх контекстуальне пояснення

_____

Інтерпретація, альтернативи та доказове обґрунтування

_____

_____

Значення для дослідницького питання

_____

Обмеження й примітки

_____

Переклади цитат і прикладів мають бути позначені; власний переклад — «переклад автора роботи».

Додаток 8 Декларація використання ШІ

ДЕКЛАРАЦІЯ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ШІ ТА МАШИННОГО ПЕРЕКЛАДУ

Я, _____, повідомляю, що під час підготовки кваліфікаційної роботи системи штучного інтелекту / машинного перекладу:

□ не використовувалися;

□ використовувалися в наведених нижче цілях і частинах роботи.

Інструмент / версія / дата _____
Мета використання _____
Частина роботи та використаний результат _____
Методика генерування або посилання на програму / її опис _____
Характерні запити, налаштування й мовна пара _____
Спосіб перевірки результатів і авторського доопрацювання _____
Чи є результати інструмента матеріалом аналізу _____
Заходи щодо захисту даних і конфіденційності _____

Підтверджую самостійність аналізу, наявність належних посилань і достовірність описаного внеску.

Дата _____ Підпис _____

*Опис використаних згенерованих об'єктів подають у самій роботі відповідно до статті 8 Закону № 4742-IX.

Форма має рекомендаційний характер і не замінює заяви щодо самостійності написання, передбаченої затвердженими актами МДУ.

Додаток 9 Відгук рецензія і контрольний перелік

Форми адаптовано за додатками 4–5 та пунктами 5.6–5.7 Положення МДУ про кваліфікаційні роботи. Рецензію завіряють в установленому порядку.

Відгук наукового керівника

здобувача _____
Тема _____
_____
Спеціальність В11 Філологія
ОПП «Англійська мова, зарубіжна література та компаративістика»
Науковий керівник _____

Актуальність теми та повнота її розкриття

_____

Об'єкт дослідження, обґрунтованість методів і добору матеріалу

_____

Теоретичний рівень, самостійність аналізу та висновків

_____

Практична значимість роботи

_____

Дотримання академічної доброчесності та результати перевірки

_____

Зауваження та недоліки

_____

Загальний висновок керівника та рекомендація щодо захисту

_____

_____

Науковий керівник _____ «____» _____ 20___ р.

Кваліфікаційна робота переглянута.
Здобувач _____
допускається до захисту кваліфікаційної роботи в Екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри _____ _____
(ПІБ) (підпис)

Рецензія на кваліфікаційну роботу

здобувача освітнього ступеня «Магістр»

_____

(ПІБ)

Спеціальність В11 Філологія
ОПП «Англійська мова, зарубіжна література та компаративістика»
На тему _____
_____

Актуальність теми та новизна постановки і розроблення проблеми

_____

Обґрунтованість методів, добору та аналізу матеріалу

_____

Самостійність розробки, результати і пропозиції автора

_____

Аргументованість висновків та практична значимість роботи

_____

Науковий стиль, грамотність, оформлення роботи та посилань

_____

Зауваження та недоліки

_____

Загальний висновок і рекомендація щодо захисту

_____

_____

Рекомендована оцінка _____
(за прийнятою в МДУ шкалою)

Рецензент _____
(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)
_____

Підпис _____ «____» _____ 20___ р.

Контрольний перелік перед захистом

□ Тема та ПІБ відповідають наказу; зазначено правильну ОПП й спеціальність.

□ Є чітке дослідницьке питання; об’єкт, предмет, мета й завдання узгоджені.

□ Матеріал і основа порівняння визначені; джерела й приклади перевірювані.

□ У лінгвістичній роботі забезпечено зіставність корпусів та єдині критерії.

□ У літературознавчій роботі опрацьовано оригінал і виконано доказове зіставлення.

□ Висновки спираються на власний аналіз; внесок і обмеження сформульовано.

□ Цитати, парафрази, переклади, таблиці й ілюстрації мають атрибуцію.

□ Результати використання ШІ розкрито; джерела й дані перевірено особисто.

□ Оформлення, зміст, номери сторінок і бібліографію звірено.

□ Відомості про публікації та апробацію правдиві й документально підтверджені.

□ Попередній захист пройдено; виконано погоджені доопрацювання.

□ Отримано відгук, завірену рецензію та документи перевірки доброчесності.

□ Роботу зареєстровано; підписи на титульному аркуші наявні.

□ Прийнятий текст із КЕП оприлюднено до захисту в належному форматі.

□ Доповідь укладається в 10 хвилин; презентацію й відповіді підготовлено.

Перевірено здобувачем _____ Дата _____

Редакційна довідка

Під час підготовки робочого проєкту цих рекомендацій використано ШІ-інструмент ChatGPT для узагальнення, пошуку джерел і редагування. Формування та остаточне редагування тексту здійснено укладачами.